
Høringssvar til Klimastatus og -fremskrivning 2026

CONCITO takker for muligheden for at kommentere på Klimastatus og -fremskrivning 2026 (KF26).

Høringssvaret her indeholder først vores centrale kommentarer og derefter en række afsnit med mere detaljerede kommentarer til emnerne Gas, Affald, Transport og Landbrug & Skov.

Vi ser frem til at diskutere forudsætninger og selve klimafremskrivningen nærmere og står naturligvis til rådighed for uddybning.

Generelle kommentarer

Forudsætningerne er afgørende for en god fremskrivning og desværre ikke retvisende

KF26 konkluderer igen at 2030-målet ser ud til at være opfyldt om end med en betydeligt mindre margin end i KF25. Som påpeget i vores høringssvar til forudsætningerne for KF26¹ er der dog på flere områder anvendt forudsætninger i KF26, der fører til en alt for optimistisk fremskrivning af Danmarks fremtidige udledninger. Vi ser frem til KEFMs svar på vores spørgsmål til metodevalg. Herunder begrundelse for ikke at inkludere ny viden og input fra eksterne aktører, men i stedet fastholde gamle effektivurderinger på trods af at disse ser ud til at skride væsentligt. Ligeledes ønsker vi en klar definition på middelret skøn.

Vi opfordrer til at KEFM frem mod endelig offentliggørelse af KF26 i september gør tydeligt opmærksom på, hvor fremskrivningen kan tænkes at skride.

Hvordan sikres det, at tre års gennemsnit alene korrigerer for vejr og vækst?

Det er centralt at skabe konsistens mellem den fremadrettede målstyring der skal sikre at målene nås, og den bagudrettede evaluering af om målene er nået. KF26 fastholder, at klimalovens opgørelse af målopfyldelse baseret på et tre-årigt gennemsnit alene skal korrigere for udsving i vejrforhold og økonomisk vækst. Vi ønsker uddybet hvordan KEFM tænker det kan undgås, at et tre årigt gennemsnit ender med at inddrage de andre effekter, der naturligt vil komme med, når man regner over tre år (fx tidspunkt for idriftsættelse af CCS)?²

Usikkerheder bør i højere grad kvantificeres

CONCITO vil gerne takke for det udvidede kapitel 18 om usikkerheder i KF26. Usikkerhederne bør dog i højere grad kvantificeres og følsomhedsberegningerne bør systematiseres, så den samlede usikkerhed kan kommunikeres til det politiske niveau. Den nuværende rapportering med fokus på et tal for mankoen vanskeliggør diskussion om sikkerhed for målopfyldelse.

¹ <https://www.kefm.dk/Media/639141681792136859/Hringssvar%20fra%20Concito.pdf>

² https://klimaraadet.dk/sites/default/files/node/field_files/Kommentering%20af%20Klimastatus%20og%20-fremskrivning%202026%20og%20Global%20afrapportering%202026_final.pdf#page=6

CONCITO har leveret sit bud på metode med Monte Carlo simuleringer, som vi håber, kan inspirere til lignende vurderinger fra KEFM.³

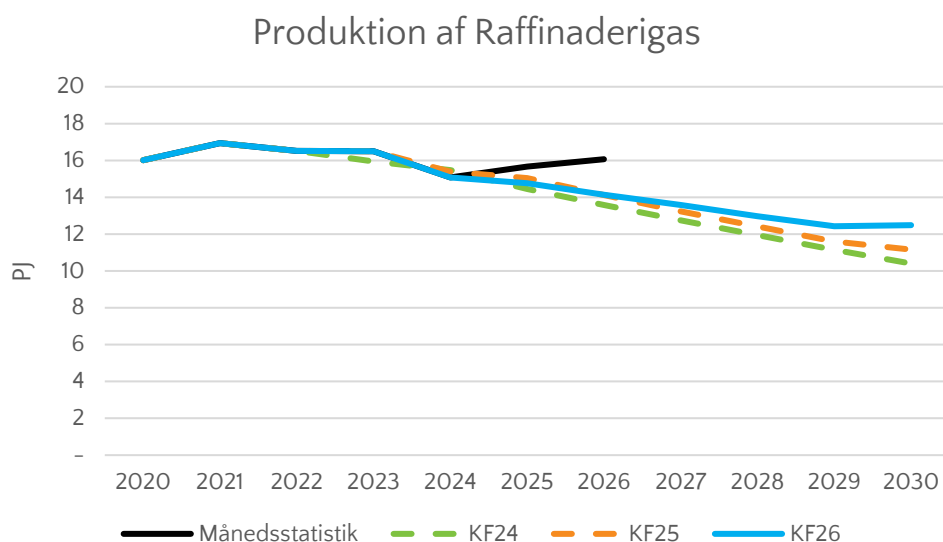
Inklusion af opdateret data fra månedsstatistik vil forbedre fremskrivningen

2024 er seneste statistikår i KF26 for de fleste energiforbrug. Der foreligger dog langt mere opdaterede tal, der kan tages udgangspunkt i ved udarbejdelsen af KF. Dette gælder fx Energinets tal for gasforbrug og biogasproduktion eller Energistyrelsens månedsstatistik for forbrug af olieprodukter og kul. Selvom værdierne her ikke er endeligt validerede, vurderer CONCITO, at de udgør et tilstrækkeligt solidt udgangspunkt til at det vil være en klar forbedring at bruge dem i forhold til nuværende praksis.

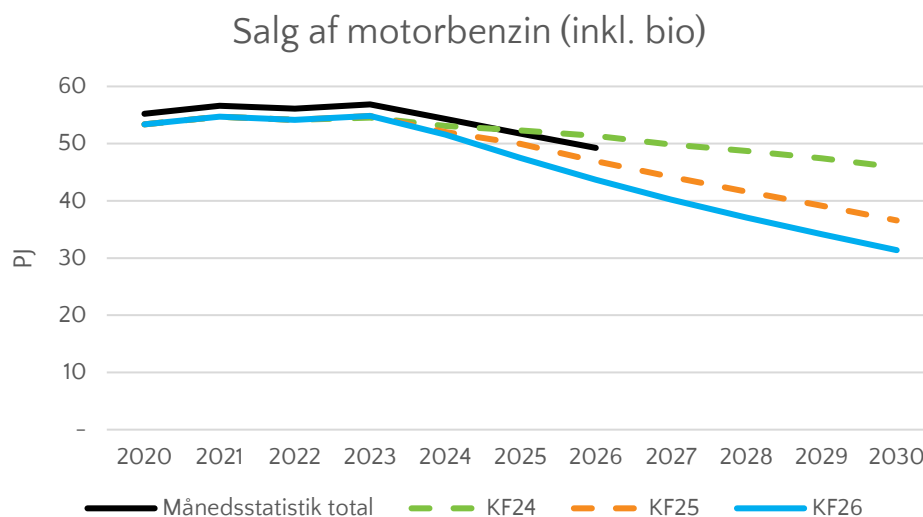
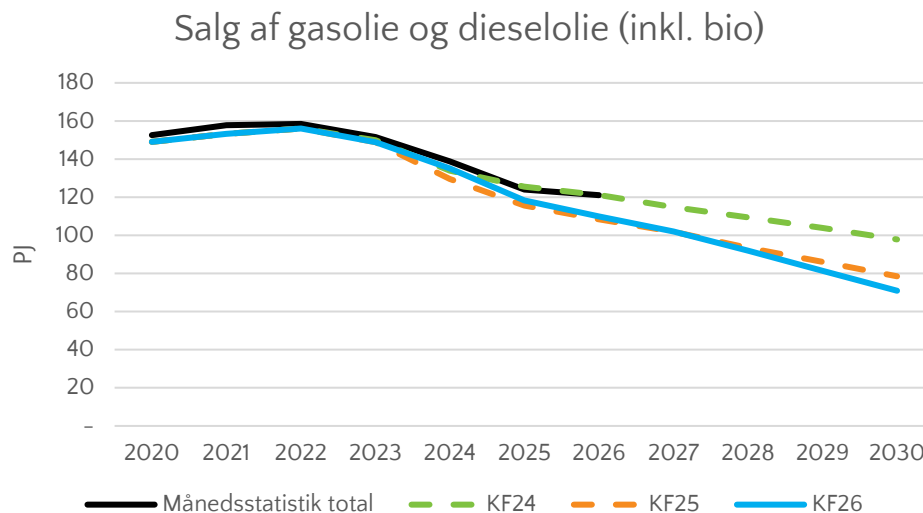
Nedenstående figurer viser hvordan forbruget af raffinaderigas umiddelbart ikke falder som forventet i KF. Forbruget af diesel og benzin falder langsommere end ventet. Datapunktet for 2026 er baseret på månedsstatistik frem til april og ekstrapoleret med udgangspunkt i den gennemsnitlige historiske fordeling af forbrug hen over året.

Som det ses, afviger ENS månedsstatistik på benzin og diesel historisk fra KF, hvilket skyldes forskellig kategorisering af forbrug. Afvigelsen vokser dog i 2025 og 2026, hvilket umiddelbart indikerer, at fremskrivningen undervurderer forbruget.

CONCITO opfordrer KEFM og ENS til at sikre konsistens mellem månedsstatistik og forbrugskategorierne i KF, så det bliver sammenligneligt og bedre kan bruges til at validere fremskrivningen.

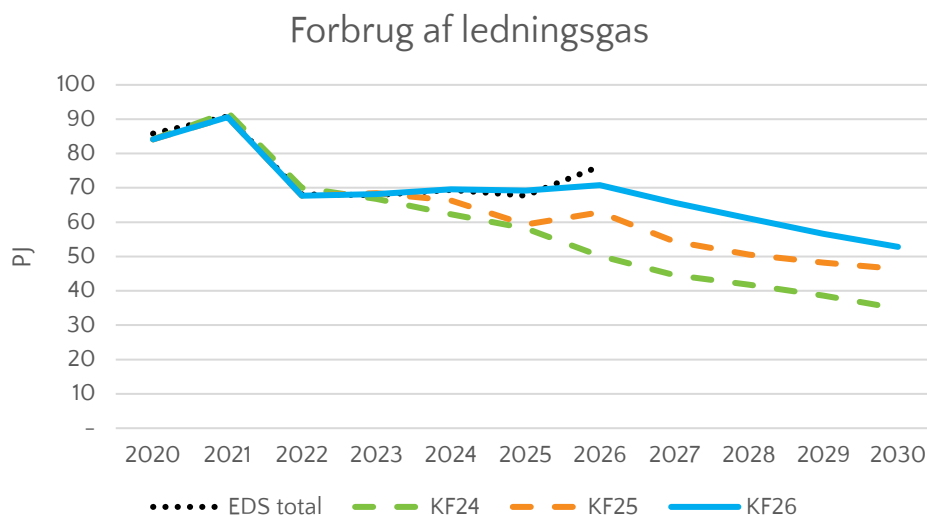
³ <https://concito.dk/analyser/usikkerhed-om-opfyldelse-2030-maalet>

Brug af opdaterede data fra månedsstatistikken eller Energinet kunne have bidraget til at undgå den massive fejlestimering af det fremtidige gasforbrug i tidligere klimafremskrivninger. EDS total i figuren herunder viser forbruget udtrukket af Energinets Energidataservice, hvor data for forbrug og biogasproduktion er tilgængeligt med blot en dags forsinkelse.⁴ (Det bør bemærkes at januar og februar i 2026 har været ekstraordinært kolde, hvilket formentlig kan forklare stigningen i det faktiske forbrug i 2026),

KF24 og KF25 fejlvurderede gasforbruget i 2025 med ca. 10 PJ og KF24 ser ud til at have fejlvurderet forbruget i 2026 med ca. 20 PJ svarende til godt 1,1 mio. tons CO₂. Dette har både haft konsekvenser for de seneste to års diskussioner om opfyldelse af Danmarks klimamål, men også for diskussionen om reduktioner af det danske gasforbrug, fx ved en udfasning af gas til husstande.

⁴ <https://www.energidataservice.dk/tso-gas/Gasflow>

En væsentlig årsag til dette er regeringens tidligere metode for fremskrivning af brændselspriser, som CONCITO ad flere omgange har kritiseret for at give alt for høje fossile priser.⁵

Ny brændselsprismetode er en forbedring, men bør stadig justeres

Vi vil gerne kvittere for, at den nye fremskrivning nu alene baserer sig på IEA-scenarier for de langsigtede priser, selvom vi fastholder, at det fortsat ikke giver mening at basere sig på STEPS scenariet, der forudsætter at verdens lande på ingen måde lever op til Parisaftalen og at EU ikke lever op til det klimamål for 2040, som det tidligere danske formandskab selv har været med til at forhandle og ej heller målet om klimaneutralitet i 2050. Denne pointe er yderligere udfoldet i vores høringsvar til forudsætningerne.

Vi efterspørger samtidig at KEFM udgiver et regneark, hvor det er muligt at følge udregningen af brændselspriser med anvendte input og formler for omregning til de endelige priser anvendt i fremskrivningen.

Gas

Vi vil gerne takke KEFM for med KF26 at imødekomme vores ønske fra tidligere år om eksplicit at vise egetforbruget til biogas og dermed synliggøre dette forbrug.

Det ligner dog umiddelbart en fejl, at gasforbrug og elforbrug til opgradering er fastholdt på hhv. 2893 og 1377 TJ/år fra 2024 og frem, selvom mængderne af bionaturgas stiger.

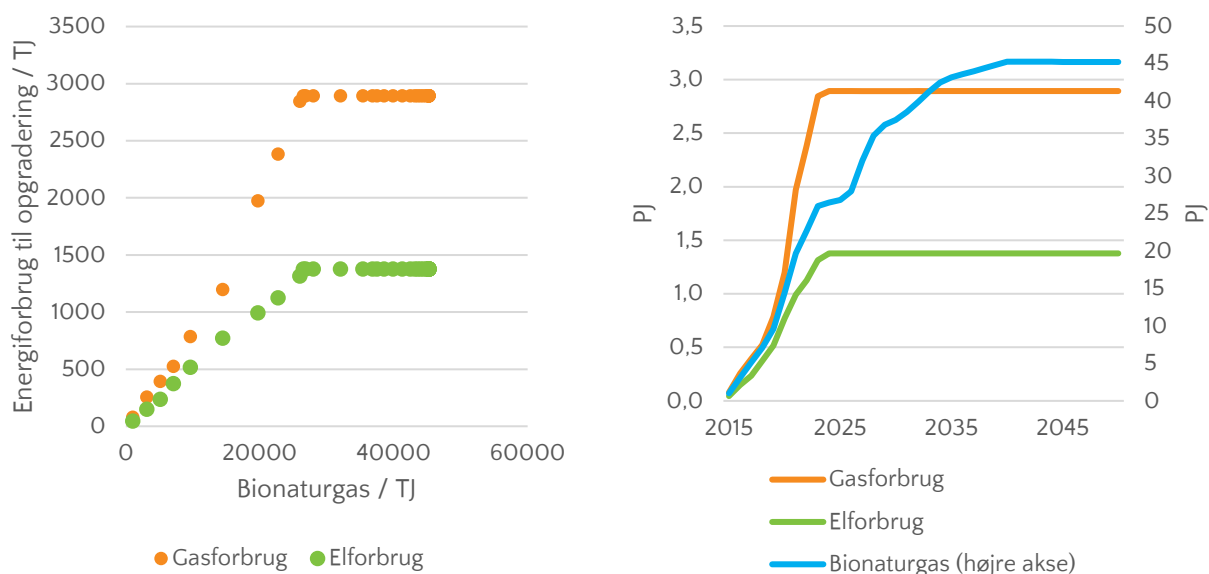
Historisk svarer egetforbruget af gas og el omtrent til hhv. 10 og 5 % af bionaturgasproduktionen.

Hvis egetforbruget blev udregnet som andel af mængden af bionaturgas vil det tilføje ca. 1,5 PJ gas til fremskrivningen i 2030 svarende til knap 0,1 mio. tons CO₂.

Til fremtidige klimafremskrivninger bør der ses på at lave en mere avanceret modellering, der tillader anlæggene at elektrificere, skifte til biomassekedler eller bruge restvarme fra pyrolyse i deres opgradering. Anlæggene er også omfattet af CO₂-afgift og har stigende tilskyndelse til at konvertere bort fra naturgas. Kombineret med den teknologiske udvikling inden for varmepumper og udbredelsen af pyrolyse er det derfor sandsynligt, at gasforbruget over tid vil reduceres betydeligt.

⁵ <https://www.kefm.dk/Media/638815979418587953/Hringssvar%20fra%20CONCITO.pdf#page=3>

Figurene herunder viser samme pointe på to forskellige måder. I venstre figur er der et punkt for hvert år og sammenhængen mellem energiforbruget til opgradering og bionaturgasproduktionen ses tydeligt i de historiske data, men ikke i fremskrivningstallene. I den højre figur er data vist år for år. Her ses det at energiforbruget til opgradering er konstant mens produktionen stiger.

Vi vil gerne kvittere for teksten under figur 4.12, der forklarer at det grønne gaskryds først ventes at indtræffe i 2039, hvis biogasudbuddene ikke realiseres. Vi havde dog ønsket, at dette var det centrale scenarie i fremskrivningen i lyset af biogasbranchens velunderbyggede høringssvar om at økonomien i de planlagte udbud ikke er tilstrækkelig attraktiv til at nogen vil etablere nye anlæg.

Det ville samtidig være relevant i samme afsnit at bemærke usikkerheden på +/- ca. 3 år på det grønne gaskryds, når gasprisen ændres med +/- 20 %, som vist i figur 18.4 og 18.5

Vi opfordrer desuden til at pyrolysegas og -olie inkluderes i fremtidige KF. Det er betydelige energimængder, der vil blive produceret i pyrolyseanlæggene, når de 10 mia. kr. afsat til biokul bliver udmøntet. Klimafremskrivningen bør forholde sig til, hvor disse biogene brændsler vil finde anvendelse i det danske energisystem.

Raffinaderigas

Vi kommenterede til forudsætningerne at der mangler en redegørelse for hvordan raffinaderigas rent fysisk kan eksporteres. Der er indregnet 1,4 PJ raffinaderigas-eksport i 2030 svarende til ca. 0,1 mio. tons CO₂ i KF26. Der ønskes stadig svar på hvordan dette er muligt.

Affald

Vi bakker op om Brancheforeningen Cirkulærs høringssvar til forudsætningerne bag KF26⁶. Der mangler generelt transparens på affaldsområdet i KF26. Det er særligt vigtigt, da flere af resultaterne er overraskende. Vi ønsker særligt en redegørelse for, hvad der ligger til grund for den forventede kapacitetstilpasning og indholdet af fossil energi i dansk og importeret affald. For sidstnævnte vil det være relevant at der i klimafremskrivningen tilføjes en figur, der viser de historisk målte og fremskrevne værdier.

⁶ <https://www.kefm.dk/Media/639141681784109378/Hringssvar%20fra%20Brancheforeningen%20Cirkulr.pdf>

Ligeledes vil vi opfordre til at historiske værdier generelt inkluderes i KF. Det ville fx være langt nemmere at forholde sig til kvaliteten i fremskrivningen i figur 25.6 og 25.7, hvis de historiske værdier også blev vist.

Vi vil igen opfordre til at der laves en opdateret fremskrivning af importpriser på affald, der tager højde for udviklingen i udlandets regulering, herunder nationale CO₂ afgifter på affaldsforbrænding i Tyskland og Holland⁷, øgede afgifter på deponi i bl.a. Holland⁸ samt mulig inklusion af affald i EU ETS. Sidstnævnte beslutning ligger ud over danske politikeres kontrol og derfor ikke bør udelukkes i en 'frozen policy' fremskrivning.

Transport

Lastbiler

I figur 23.14 er der et stort spring i el-andelen fra 2027 til 2028. Det fremgår ikke hvorfor. Vi tænker at udvidelsen af vejafgiften til det fulde vejnet i 2028 kan øge hældningen af indfasningen, men det må forventes at vognmændene også investerer forud i forventning, så der ikke er et spring.

Dertil kan det være værd at bemærke at flere vognmænd melder om udfordringer med at få strøm til depotladning, hvilket kan forsinke omstillingen i forhold til fremskrivningen.

Elektrificeringsgrad

Vi opfordrer til at der laves en variant af figur 23.5 hvor y-aksen er efter trafikarbejde, for derved at få et mere retvisende billede af, hvor langt vi er nået i omstillingen til el.

Årskørsler for personbiler

Det er godt at få valideret den plausible formodning at folk der kører meget, skifter fossilbilen først, jf. nederst side 163. Gevinsten må dog svinde ind med tiden, hvorfor det kunne være nyttigt med en figur, der viser bestandens gennemsnitlige årskørsel opdelt på drivmiddel og årstal.

Grænsehandel

For bedre at kunne vurdere grænsehandlen ville det være nyttigt med en opdeling af figur 23.16 i grænsehandel mod nord og syd. Samt tilføjelse af en figur med den forudsatte prisforskel til svensk/tysk marked. Gerne med opdeling af hvad der skyldes nationale afgifter og hvad der skyldes iblandingskrav / CO₂ fortrængningskrav.

Indenrigsluftfart

Det er fint, at det bemærkes at antagelsen om at udledningerne fra indenrigsluftfarten er nul i perioden 2028–2033, er usikker på grund af at det teknisk ikke er tilladt at iblande 100% SAF. En frozen policy fremskrivning bør vel tage konsekvensen af dette og ikke indregne nuludledning for 2030?

I lyset af den høje reduktionsomkostning på den første rute bør det også berøres om der er tilstrækkelig finansiering til realisering af den politiske aftale. De politisk afsatte 325 mio. kr. om året fra

⁷ <https://www.rijksfinancien.nl/sites/default/files/bestanden/belastingplan-2026/wetsvoorstel-belastingplan-2026/Wetsvoorstel-Belastingplan-2026.pdf#121>

⁸ <https://business.gov.nl/amendments/processing-waste-to-become-more-expensive/>

2030 kan kun levere en mængde svarende til dansk indenrigs, hvis prisen holder sig under 5.000 kr.pr. ton CO₂. Udbud af grøn indenrigsrute gav en reduktionsomkostning på 8.705 kr.pr. ton CO₂.⁹

Landbrug og skov

Forudsætningen giver et misvisende billede af de sandsynlige fremtidige udledninger for både landbrug og skov

Der er et tværgående billede af, at KF26 undervurderer udledningerne for landbrug og skov og der er ligeledes store usikkerheder forbundet med disse udledninger, som ikke er tilstrækkeligt afspejlet i fremskrivningen. Dette inkluderer overordnet usikkerhed i forhold til:

- **Målimplementering.** Brugen af politiske mål alene som pejlemærke for fremskrivningen af især Treparters arealvirkemidler, når der er stor usikkerhed om hvorvidt implementeringen forløber som planlagt, fx pga. modstridende politikker, manglende administrativ kapacitet i kommuner og mangelfulde incitamentsmodeller
- **Datagrundlag og metode.** Usikkerheder forbundet til datagrundlag og metode for fremskrivningen, for eksempel usikre emissionsfaktorer for gødskning og lavbundsjord, samt løbende opdatering af data og metodiske ændringer i landbrugsfremskrivninger.
- **Effekt ved implementering.** Der er variation i biologisk respons når virkemidler implementeres og ligeledes uforudsete barrierer i udrulning af nye teknologier, fx set ved Bovaer. Ligeledes er der væsentlige usikkerheder forbundet til effekten af trepartsaftalen på landbrugets udledninger så længe rammen for det nye afgiftssystem ikke er på plads.

I overensstemmelse med konklusionen i Klimarådets 2026 statusrapport¹⁰ mener CONCITO at kombinationen af store usikkerheder og undervurdering af udledninger er med til at give et misvisende billede af udledningerne for landbrug og skov, hvilket er uddybet i afsnittene under.

CONCITO ønsker generelt, at KF26 inkluderer en mere systematisk håndtering af og kvantitativ redegørelse for usikkerhederne for landbrug og skov

CONCITO foreslår at KF26 tager højde for disse usikkerheder på mere systematisk vis, for eksempel ved brug af følsomhedsscenarier eller ved at udbygge fremskrivningen for landbrug og skov med en tabel der giver overblik over usikkerheder og ligeledes et kvantitativt pejlemærke for realistiske udfaldsrum baseret på analyse af målimplementering og datausikkerheder.

Lavbundsjord

KEFM antager i den seneste klimafremskrivning at kulstofrige arealer udtages 5 år efter de er indgået i en udtagelsesordning, en antagelse der i 2021/22 hed 3 år. Antagelsen har nu en alder, der gør det muligt at validere korrektheden og CONCITO finder det bemærkelsesværdigt at denne vurdering tilsyneladende ikke er foretaget ifm. KF26. CONCITO anerkender kompleksiteten i at fremskrive udtagningshastigheden, men mener at en simpel gennemgang af den nuværende status har været mulig for evt. at opdatere antagelsen om udtagningshastighed, hvorfor den nuværende antagelse om 5 års udtagelseshastighed må anses for at være udokumenteret. Klimarådet påpeger hertil i deres 2026 statusrapport, at lavbundsprojekter ofte løber mellem 4-7år fra tilsagn er givet til arealerne er vådlagte, og der dermed er risiko for, at 5 år er lavt sat.

⁹ <https://concito.dk/nyheder/groenne-braendstoffer-goer-omstillingen-unoedigt-dyr-ogsaa-luftfarten>

¹⁰ <https://klimaraadet.dk/da/rapport/statusrapport-2026>

Hertil har Klimarådet i samme rapport også påpeget, at afgiften på lavbundslande bør hæves fra 40 kr. per ton CO₂e til 125 kr. per ton CO₂e for at give tilstrækkeligt økonomisk incitament til permanent at udtage og vådlægge nok arealer i det tempo det kræver at opfylde målene i Trepartsaftalen. Derfor mener CONCITO at fremskrivningen bør bygge på realistiske antagelser omkring målimplementering snarere end politiske mål alene, eller som minimum indbygge en kvantitativ beskrivelse af usikkerheder og udfaldsrummet mellem mål og reelt incitament til implementering.

Skov

CONCITO er generelt enige i Klimarådets pointe fra deres 2026 statusrapport i, at KF26 overvurderer reduktion i udledninger pga. risiko for, at skovrejsningsindsatsen og dermed udtagning af jorde i Trepartsaftalen bliver forsinket. Samtidig er der stor usikkerhed forbundet til fremskrivning af hugst, samt fremskrivning af skovens kulstofoptag. Som beskrevet for lavbundslande mener CONCITO at dette bør afspejles i KF26, enten gennem følsomhedsscenarier eller anden kvantitativ beskrivelse af usikkerheder og mulige udfaldsrum.

Hertil ønskes en redegørelse for hvordan KF26 forholder sig til, at incitamentet til at opføre urørt skov ikke er højt nok i forhold til at rejse produktionsskov, som fremstillet i klimarådets 2026 statusrapport, og det dermed er usikkert om trepartens mål om 40% urørt skov kan opnås, samt hvordan dette påvirker vurderingen i KF26 af kulstofoptag i skovene.

CONCITO mener desuden at skovrejsningens effekt på lattergasudledninger overvurderes da der i vurderingen ikke tages højde for, at skovrejsningen i høj grad foretages på jorder med lav dyrkningsværdi. Dette bør indregnes i KF26 med differentierede antagelser for N₂O udledning afhængigt af dyrkningsværdien af den jord skoven forventes at rejses på.

Landbrugsarealer og gødskning af marker

I kraft af de to foregående sektioner om skov og lavbund mener CONCITO at KF26 undervurderer udledningerne fra landbrugsarealer og gødskning af marker fordi permanent udtagning til skov og lavbund forventes at gå hurtigere end faktisk implementering, og fordi det ikke er tilstrækkeligt afspejlet at skovrejsning foregår på jorde med lav dyrkningsværdi hvor udtagning har lavere klimaeffekt.

Hertil kommer den potentielle risiko for at udledninger fra lavbundslande underestimeres i fremskrivningen. På nuværende tidspunkt klassificeres kulstofrig jord, som jordtyper der har >6% kulstofindhold. Nyere forskning peger dog på, at jordens volumetriske vandindhold er en bedre enestående indikator på udledninger fra jorden end kulstofindhold¹¹, hvilket svækker det metodiske grundlag for at bruge kulstofindhold alene til at skelne mellem organiske og mineralske jorde.

Husdyr

Der er store usikkerheder forbundet med fremskrivningen for husdyrsektoren så længe rammen ikke er på plads i Trepartsaftalen, både i forhold til hvilke virkemidler, der godkendes, effekt ved udrulning, eventuelt fremrykket genbesøg af afgiftsniveau, og model for tilbagebetaling af provenu til erhvervet.

Hertil er der stor usikkerhed forbundet med virkemidlet Bovaer. Den forventede reduktion i metan fra husdyrs fordøjelse i 2030 i KF26 følger fortsat målet i Landbrugsaftalen¹², men udrulningen af Bovaer er ikke sket i den forventede skala. CONCITO ønsker at fremskrivningen enten forholder sig til,

¹¹ <https://www.nature.com/articles/s43247-024-01459-8#MOESM2>

¹² https://fm.dk/media/a2iphxf/aftale-om-groen-omstilling-af-dansk-landbrug_a.pdf

hvorvidt det er realistisk at Bovaer udrulles fuldt og den faktiske effekt dokumenteres før 2030 eller at udledningen frem mod 2030 justeres fx i forhold til resultatet af ansøgningsrunden i 2026.

Udledninger fra digestat er formentlig undervurderet

I vores høringssvar til forudsætningerne angav vi, at der mangler at blive indregnet en højere udledningsfaktor for afgasset biomasse end den nuværende, der antager, at det er ren afgasset gylle, der returneres til bedrifterne.

Det fremgår af kapitel 19 om landbrugsprocesser at denne effekt mangler at blive indregnet, men også at der er en klimagevinst ved afgasning af dybstrøelse, der endnu ikke er indregnet. Givet usikkerheden om værdierne indregnes ingen af de to effekter, hvorved det i praksis antages, at de går ud med hinanden: "Derfor oplyser DCE, at det endnu ikke kan siges, hvorvidt de samlede udledninger fra gødningshåndtering vil øges eller reduceres, når der kan medregnes udledninger fra bioforgasset dybstrøelse i opgørelserne."

CONCITO's analyse peger på at reduktionen ved behandling af dybstrøelse (-0,2 mio. tons CO₂e) umiddelbart er væsentligt mindre end merudledningen fra digestat (+0,8 mio. tons CO₂e). Begge tal er baseret på et spinkelt datagrundlag og kan begge både være større eller mindre. Umiddelbart er der dog større risiko for en opjustering af de samlede udledninger end en nedjustering, når vi får mere viden om disse udledninger i fremtiden. Denne risiko bør flages.

Øvrige metodemæssige kommentar til klimafremskrivningen

Husdyrproduktionen er både den største kilde til landbrugets drivhusgasudledninger og den væsentligste driver for landbrugets arealanvendelse gennem forbrug af foder. Hvis husdyrproduktionen ikke reduceres væsentligt frem mod 2050, vil det øge behovet for negative udledninger at nå 110 %-målet¹³ og samtidig fastholde et betydeligt areal- og biomasseforbrug.

CONCITO ser derfor et behov for, at klimafremskrivningen udvikles metodemæssigt til i højere grad at synliggøre og kvantificere centrale biomasseflows samt de tilhørende arealbehov. Dette med formålet at synliggøre systematiske sammenhænge mellem drivhusgasudledninger, husdyrproduktion, arealanvendelse, biomasseforbrug og behovet for negative udledninger, og dermed styrke klimafremskrivningens robusthed som grundlag for vurdering af målopfyldelse.

En sådan belysning vil gøre det muligt at vurdere, om de forudsatte emissionsreduktioner hviler på et realistisk ressource- og arealgrundlag. Særligt bør den globale afrapportering styrkes: Et fortsat højt dansk areal- og biomasseforbrug kan medføre øget import af biomasse, foder eller fødevarer og dermed flytte arealanvendelse og tilknyttede udledninger til udlandet. Klimafremskrivningen bør derfor i højere grad kunne belyse, i hvilket omfang opfyldelsen af de langsigtede klimamål under nuværende politik forudsætter et øget træk på biomasse- og arealressourcer uden for Danmark. Dette er centralt for at kunne vurdere den reelle globale klimaeffekt af dansk klimapolitik.

¹³ <https://klimaraadet.dk/da/analyse/danmarks-klimamaal-i-2050>